

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(863)

Wspólne posiedzenie
Komisji Rodziny
i Polityki Społecznej (84.)
oraz Komisji Ustawodawcza (124.)
w dniu 24 lipca 2007 r.

VI kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (druk nr 480).
2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 marca 2007 r. dotyczącego ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (sygnatura akt K 40/04).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Antoni Szymański)

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dzień dobry państwu.

Witam panią minister i pana ministra z zespołami, panie i panów senatorów, Biuro Legislacyjne, sekretarzy komisji na wspólnym posiedzeniu Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny i Polityki Społecznej.

Porządek obrad przewiduje dwa punkty: pierwsze czytanie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz rozpatrzenie wyroku Trybunału z dnia 28 marca 2007 r. dotyczącego ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Czy państwo senatorowie mają jakieś uwagi do programu wspólnego posiedzenia komisji? Nie słyszę.

Wobec tego możemy przejść do pierwszego czytania ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Sprawozdawcą komisji jest pan senator Sidorowicz, który właśnie przybył.

(Senator Władysław Sidorowicz: Ale przybył.)

Rolą senatora sprawozdawcy, upoważnionego przez komisję, jest zaprezentowanie projektu połączonym komisjom. Jesteśmy w pierwszym czytaniu projektu. Bardzo proszę pana senatora o przedstawienie projektu ustawy.

Senator Władysław Sidorowicz:

Witam serdecznie.

Projektowana ustawa jest dostosowaniem systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który zwrócił uwagę na to, iż w kwestii świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa strony są traktowane nierówno. Zgodnie z art. 190 konstytucji orzeczenia Trybunału mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Aby wdrożyć to orzeczenie, należałoby po prostu objąć tym zasiłkiem opiekuńczym, przysługującym ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do ukończenia ósmego roku życia, osoby będące w sytuacjach, o których mówi art. 1 ust. 1, oraz w okolicznościach, o których mówi ust. 2 i 3. W ten sposób zrównane zostałyby w prawach osoby otrzymujące zasiłek, bo do tej pory przepisy różnicowały sytuację osób otrzymujących ubezpieczenie pielęgnacyjne.

(Brak nagrania)

Przewodniczący Antoni Szymański:

Bardzo proszę pana ministra Polińskiego o przedstawienie stanowiska rządu w sprawie tego projektu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Romuald Poliński:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Z tym projektem sprawa wygląda tak, że nie zachodzi konieczność dokonywania zmian legislacyjnych, jeśli weźmie się pod uwagę to, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie niezwłocznie. Dlatego też rozwiązanie tej kwestii może być dokonane niekoniecznie w trybie pilnym. Może być rozstrzygnięte przy sposobności szerszej, gruntowniejszej nowelizacji tej ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Ale skoro jest taka inicjatywa, to oczywiście, ministerstwo jest do niej jak najbardziej pozytywnie ustosunkowane. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Czy pan senator Kogut chciałby coś powiedzieć?

Senator Stanisław Kogut:

Ja zdecydowanie popieram stanowisko pana senatora, jestem zdecydowanie za tą ustawą.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos lub złożyć wniosek w sprawie projektu zmiany ustawy? Nie widzę chętnych.

Czy w związku z tym mam rozumieć, że jest poparcie obu komisji dla projektowanych przez Komisję Rodziny i Polityki Społecznej zmian, zaprezentowanych przez pana senatora Sidorowicza? Stawiam wobec tego wniosek o przyjęcie tego projektu w pierwszym czytaniu bez poprawek, bo rozumiem, że nie ma w tej chwili woli dyskusji w tej sprawie.

Proszę państwa, przechodzimy zatem do głosowania.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Panie Senatorze...

Przechodzimy do głosowania.

Kto z pań i panów senatorów pragnie poprzeć projekt zmiany ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

w kształcie zaprezentowanym i przedstawionym państwu w projekcie? Proszę o podniesienie ręki. (9)

Czy ktoś jest przeciw? (0)

Czy ktoś wstrzymał się od głosu? (0)

Rozumiem, że jest dziewięć głosów za. Projekt zmiany ustawy został przyjęty jednogłośnie.

Przechodzimy wobec tego...

(*Głos z sali: Zapytajmy jeszcze...*)

Proszę?

(*Głos z sali: Czy pan senator Sidorowicz nadal będzie sprawozdawcą?*)

Tak jest. Proponuję, aby sprawozdawcą konsekwentnie był pan senator Władysław Sidorowicz. Czy jest zgoda pana senatora na to?

Senator Władysław Sidorowicz:

Zgadzam się. Dziękuję.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Czy jest zgoda połączonych komisji?

(*Głos z sali: Tak.*)

Rozumiem, że tu nie ma innych propozycji, a więc jest zgoda. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do punktu drugiego, a jest nim rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 marca 2007 r. dotyczącego ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Bardzo proszę o przedstawienie tego orzeczenia, a następnie o przedstawienie propozycji nowelizacji ustawy w tym zakresie.

Bardzo proszę.

Dziękuję panu ministrowi.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Radzewicz:**

Dziękuję bardzo.

Piotr Radzewicz, Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu.

Informacja prawna w sprawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia...

(*Przewodniczący Antoni Szymański: Bardzo proszę się nie rozpraszać. Pragniemy przeprowadzić ten punkt drugi w skupieniu. Proszę bardzo.*)

...28 marca 2007 r., sygnatura akt K 40/04. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z konstytucją art. 2 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zakresie, w jakim przepisy te uniemożliwiają pracownikom skorzystanie z usług świadczonych przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej, gdy są one świadczone poza terenem kraju. Zaskarżony art. 2 pkt 1 ustawy ustanawiał definicję legalną pojęcia „działalność socjalna”. Zgodnie z tym przepisem „działalność socjalna” to usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form krajowego wypoczynku, działalności kulturalno-

oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, udzielanie pomocy materialnej, rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową. Z kolei art. 8 ust. 2a ustawy stanowił, że usługi i świadczenia w zakresie różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej mogą być finansowane z funduszu, jeżeli są świadczone wyłącznie na terenie kraju. Zasada ta dotyczyła także dopłat z funduszu do takich usług lub świadczeń. Przytaczane już tu przepisy weszły w życie 1 stycznia 2003 r. i zawęziły krąg osób dotychczas korzystających z usług i świadczeń oraz dopłat z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. W poprzednim stanie prawnym, obowiązującym do 31 grudnia 2002 r., osoby korzystające z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych miały zagwarantowany wybór miejsca spędzenia wypoczynku. Ustawodawca nie uzależniał prawa dopłaty do wypoczynku od jego miejsca, to znaczy od tego, czy owo miejsce wypoczynku ma być na terenie czy poza terenem kraju. Zarzut, jaki pojawił się w stosunku do tych przepisów, rozpoznany przez Trybunał Konstytucyjny, dotyczył wątpliwości, czy są one zgodne z art. 32 konstytucji, a więc czy nie naruszają zasady równości podmiotów wobec prawa. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego zasada równości wobec prawa polega na tym, że wszystkie podmioty prawa, adresaci norm prawnych, charakteryzujący się daną cechą istotną w równym stopniu mają być traktowani równo, a więc bez żadnych zróżnicowań, zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Mówiąc innymi słowy, chodzi o to, że podmioty, które są podobne, mają być traktowane podobnie, a w wypadku podmiotów, które się różnią, sytuacja prawna powinna tę różnicę faktyczną uwzględniać. W wyroku z 28 marca 2007 r. Trybunał stwierdził, że w art. 2 pkt 1 oraz w art. 8 ust. 2a ustawy prawodawca wprowadził dodatkowe kryterium korzystania z ulgowych usług i świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oprócz dotychczasowych, czyli sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Tym kryterium dodatkowym jest miejsce korzystania ze świadczeń, ograniczone do terytorium Polski. Wprowadzenie takiego kryterium prowadzi do sytuacji, w której osobom uprawnionym do korzystania z dopłat z funduszu do wypoczynku urlopowego ze względu na ich sytuację życiową, rodzinną i materialną w normalnej sytuacji dopłata by przysługiwała, a nie mogą z niej skorzystać jedynie z tego powodu, że spędzają urlop poza granicami Polski. Tym samym Trybunał Konstytucyjny podzielił stanowisko wnioskodawcy, a był nim w tym wypadku był rzecznik praw obywatelskich, że wprowadzenie takiego kryterium prowadzi w praktyce do znacznego ograniczenia wolnego wyboru miejsca spędzania wypoczynku urlopowego przez pracowników i inne osoby objęte zakładowym funduszem świadczeń socjalnych. Osoby te, do czasu wprowadzenia tej zmiany, były uprawnione do korzystania z dopłaty do wypoczynku bez względu na jego miejsce. Dokonywały zatem swobodnego wyboru, kierując się swoimi potrzebami. Wyrok wywołuje skutki z dniem publikacji, czyli od 18 kwietnia 2007 r. Trybunał nie odsunął w czasie terminu utraty mocy obowiązującego przepisu. Czyli w praktyce wykonanie powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki. Biuro Legislacyjne zaproponowało państwu projekt. On jest trochę inny niż propozycja przedłożona w informacji, ale o tym opowie już koleżanka, której chciałbym przekazać głos. Dziękuję.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Proszę o przedstawienie projektu panią legislator.

(*Głos z sali:* Jeszcze senator Kogut.)

Tak, proszę bardzo.

Senator Stanisław Kogut:

Chciałbym stanowczo zaprotestować, bo nie wiem, czy pan się pomylił mówiąc, że to obecna koalicja wprowadziła... Ja pamiętam dokładnie czasy zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i pamiętam, że ten zapis, że nie można z niego korzystać, gdy wypoczywa się zagranicą był wprowadzony za poprzedniej koalicji. To chciałem sprostować. Ja w owym czasie byłem związkowcem i też protestowałem, bo według mnie, to było totalne nieporozumienie, że można było to obejść. Pan mówił, że gdyby to zostało wprowadzone...

(Brak nagrania)

Przewodniczący Antoni Szymański:

Bardzo proszę o odpowiedź dla pana senatora Koguta.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Radzewicz:**

Ja przeczytałem, że te ustawy weszły w życie 1 stycznia 2003 r.
(Senator Stanisław Kogut: To ok. Tak, tak.)

Przewodniczący Antoni Szymański:

Tak. Dziękuję bardzo.

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Piotr Radzewicz: 1 stycznia 2003 r. Tak jest w informacji.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Stanisław Kogut: Przepraszam, to wtenczas było zrobione. Tak.)

(Główny Specjalista do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Piotr Radzewicz: To jest na stronie drugiej w tej informacji.)

Dziękuję bardzo, sprawa wyjaśniona.

Bardzo proszę panią legislator o przedstawienie projektu.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

W projekcie w definicji działalności socjalnej rezygnuje się ze wskazywania na formę krajowego wypoczynku, a w art. 1 pkt. 2, może łatwiej będzie, uchyla się ust. 2a, w którym jest mowa właśnie o tych formach krajowego wypoczynku. Lit. a może stwarzać wrażenie rozbudowanego uregulowania, ale to są zasady techniki prawodawczej i po prostu w ust. 2 należało wyeliminować odesłanie do ust. 2a, który jest uchylany. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Nowelizacja jest bardzo prosta. Myślę, że nie pociąga za sobą również skutków finansowych, bo to jest w ramach systemu świadczeń socjalnych, który istnieje. Rozszerza tylko możliwości zgodnie z orzeczeniem Trybunału.

Jako pierwsza zgłosiła się pani Ewa Tomaszewska.
Pani Senator, proszę bardzo.

Senator Ewa Tomaszewska:

Dziękuję bardzo.

Ja jestem bardzo zadowolona z takiej właśnie nowelizacji, z takiego projektu. I chciałabym podać przykład, do jakich sytuacji prowadziło dotychczasowe rozwiązanie. Mieliśmy sytuację taką, że na przykład na uniwersytecie, kiedy organizowane były wyjazdy wypoczynkowo...

(Głos z sali: Turystyczne.)

Nie turystyczne, akurat edukacyjne.

(Przewodniczący Antoni Szymański: Proszę nie pomagać pani senator. Bardzo proszę, żeby pani senator skończyła. Ona ma teraz głos, proszę bardzo.)

Ja doprecyzowuję.

...wyjazdy edukacyjne, dzieci miały organizowane takie językowe obozy na przykład w Wielkiej Brytanii, a my mogliśmy, w ramach komisji zakładowej, na normalnych zasadach oraz w ramach działań socjalnych uniwersytetu, dofinansowywać tylko to, co organizowano w kraju. W takim układzie na obóz jechały dzieci zamożniejsze, a dzieci z domów uboższych jechać nie mogły, bo ich wyjazdu nie można było dofinansować. Takie traktowanie powoduje czasami pogłębianie się nierówności. Tak że chciałabym podkreślić wagę tej zmiany. Dziękuję.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję.

Czy pan senator Kogut chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę.

Senator Stanisław Kogut:

Ja uważam, że faktycznie tutaj, no, trzeba podziękować Trybunałowi, że wprowadził takie zmiany. To była blokada za poprzedniej, tak jak powiedziałem, kadencji. Dlatego słuchałem uważnie, żeby polskie ośrodki nie padały, ino żeby rozkwiwały. A moje zdanie jest takie: jest to naprawdę bezpieczne, bo w zakładach pracy jest regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i za realizację i sprawy budżetowe odpowiada administracja, która ustala ten regulamin wspólnie ze związkami zawodowymi.

Bardzo słusznie powiedziała tutaj pani senator Tomaszewska, że naprawdę dochodziło do różnych paranoi. No, jest tutaj pan minister z WSI, ale trzeba powiedzieć, że różnie kombinowano z biurami turystycznymi – niby to organizowano wycieczki na terenie kraju, a w rzeczywistości ludzie wyjeżdżali za granicę. I, Drodzy Państwo, niechby doszło do takiej tragedii, do jakiej doszło teraz we Francji, to byłoby pozamykanych nie wiadomo ilu ludzi. Uważam, że to jest bardzo sensowne rozwiązanie, bo gdzie w XXI wieku zakłada się takie kneble na regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych? Musimy pamiętać, że tam jeszcze wchodzi zakładowy fundusz mieszkaniowy. Kiedyś były dwa oddzielne, dzisiaj są połączone w jedną całość. W tym momencie, no, faktycznie wiązało się administracji, związkom zawodowym ręce. Jak

myśmy sprawdzili, ja mogę powiedzieć o kolei, to wcześniej w 85% wypadków z tego zakładowego funduszu świadczeń socjalnych korzystali, no, ludzie, nie powiem, no, ale rzeczywiście bardzo biedni. I w związku z tym zakazem liczba wyjazdów tych dzieci na kolonie zagraniczne, na zwiedzanie Europy spadła prawie do zera. Bo to było to, co powiedziała pani senator: tych z rodzin bogatych było na wyjazdy stać, a tych z rodzin biednych nie. I uważam, że należy się podziękowanie Trybunałowi za to, że coś takiego wprowadził. Dziękuję.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos?

Wobec tego chciałbym poprosić panią minister o przedstawienie stanowiska w sprawie tego projektu. Ja rozumiem, my rozumiemy, że to nie będzie jeszcze stanowisko rządu, bo ten projekt dopiero w pewnej postaci będzie mógł być traktowany jako stanowisko rządu. Ale czy na tym etapie pani minister może wyrazić pogląd? Bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Halina Olendzka:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Na tym etapie popieramy ten projekt. Jest on rzeczywiście bardzo potrzebny i wprowadza oczekiwaną zmianę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo, Pani Minister.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos lub złożyć jakiś wniosek legislacyjny? Nie widzę chętnych.

Wobec tego proponuję, aby projekt przyjąć bez poprawek.

Przejdźmy zatem do głosowania.

Kto z pań i panów senatorów popiera projekt zmiany ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych? Proszę o podniesienie ręki. (10)

(Głos z sali: Wszyscy jednogłośnie.)

Czy ktoś jest przeciw? (0)

Czy ktoś się wstrzymał od głosu? (0)

Proszę państwa, projekt został jednogłośnie przyjęty.

Pozostaje nam wybór sprawozdawcy.

Senator Janusz Gałkowski:

Ja proponuję pana senatora Szymańskiego na sprawozdawcę, żeby przedstawił stanowisko wnioskodawców.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Czy są inne kandydatury?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Ależ nie, proszę bardzo, Panie Senatorze.

(Wypowiedzi poza mikrofonem)

Proszę państwa, wobec tego, że omówiliśmy już oba punkty, zamykam wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 25)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851